

Itinerari número 1

Des del Cortalet fins al Mas del Matà

Identificació: Número 1 i pictogrames de color roig

Temps i quilòmetres

Km*	Lloc	Temps**
0	Mas el Cortalet, Centre d'Informació	0
0,1	Aguait Quim Franch	1 min
0,7	Aguait de les Gantes	10 min
1	Observatori de les Daines	15 min
2	Observatori Pallejà	30 min
2,3	Aguait de la closa del Puig - estanys del Matà	35 min
2,5	Observatori Senillosa - Aguait i mas del Matà (fi)	40 min

*distància acumulada **el temps indicat és l'acumulat, aproximat i no inclou l'estada a dins dels observatoris

Connexió amb d'altres itineraris:

Aquest itinerari és, de fet, el tram inicial d'un de més llarg que volta la reserva de les Llaunes.

Al mas Matà connecta amb l'itinerari 2 (👤 2), que des d'aquest punt va fins a la platja.

A partir d'aquí connecta amb l'itinerari 3 (👤 3), que recorre bona part de la platja entre la Muga i el Fluvià, passa darrera les llacunes i arriba al Cortalet. Des d'aquest itinerari, i des del propi Cortalet, podem enllaçar amb l'itinerari 4 (👤 4), fins als estanys Europa i a Empuriabrava, coincidint en part amb la Ruta dels Estanys, que es pot recórrer amb bicicleta.

Serveis:

En trobareu (WC) al Centre d'Informació del Cortalet i a tocar del Mas Matà. Al Cortalet hi ha una màquina expendedora de begudes, i a l'aparcament del Cortalet hi ha servei de bar a l'estiu.

Situació:

Recomanacions i normes per als visitants

Aquest és un itinerari lineal: els temps indicats són només d'anada, tingueu en compte els temps de tornada en organitzar la visita.

Aquest itinerari disposa d'alguns aguaits preparats per a l'accés de persones amb limitacions de mobilitat. Consulteu el mapa interior per planificar la visita.

Els aparcaments del Parc Natural no disposen de servei de vigilància permanent. No deixeu objectes valuosos a dins dels vehicles.

Es poden concertar els serveis d'un guia, consulteu al Centre d'Informació. Els grups que vulguin fer una visita sense servei de guia han de comunicar-la amb antelació.

Per gaudir de l'observació de la fauna és recomanable disposar de prismàtics. Se'n poden llogar al Centre d'Informació.

La pràctica de l'acampada lliure no és permesa en l'àmbit del Parc.

A la primavera, l'estiu i la tardor convé portar repel·lents de mosquits.

La captura i recollida d'animals i plantes no són permeses al Parc. Respecteu les flors, els cargols, els bolets i els fruits.

Respecteu el silenci, especialment dins dels observatoris: accediu-hi sense fer soroll i tanqueu la porta amb cura.

Procureu generar el mínim de residus, eviteu les llaunes, els brics, paper d'alumini, etc. Utilitzeu les papereres situades als aparcaments o emporteu-vos la brossa que genereu.

Centre d'Informació del Parc Natural

Mas El Cortalet

17560 Castelló d'Empúries

Telèfon: 972 454 222 / Fax: 972 454 474

Horari: del 1-IV al 31-IX: de 9.30 a 14.00 i de 16.30 a 19.00
del 1-X al 31-III: de 9.30 a 14.00 i de 15.30 a 19.00

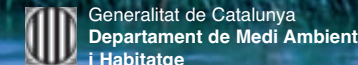
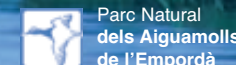
www.parcscatalunya.net

Itineraris

- El Cortalet
- Mas del Matà

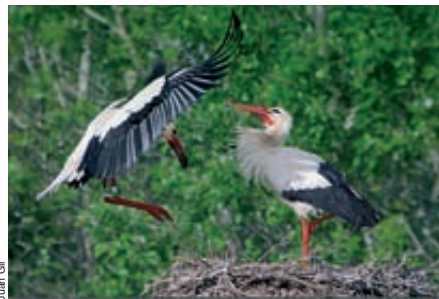
Itinerari número 1

Des del Cortalet fins al Mas del Matà

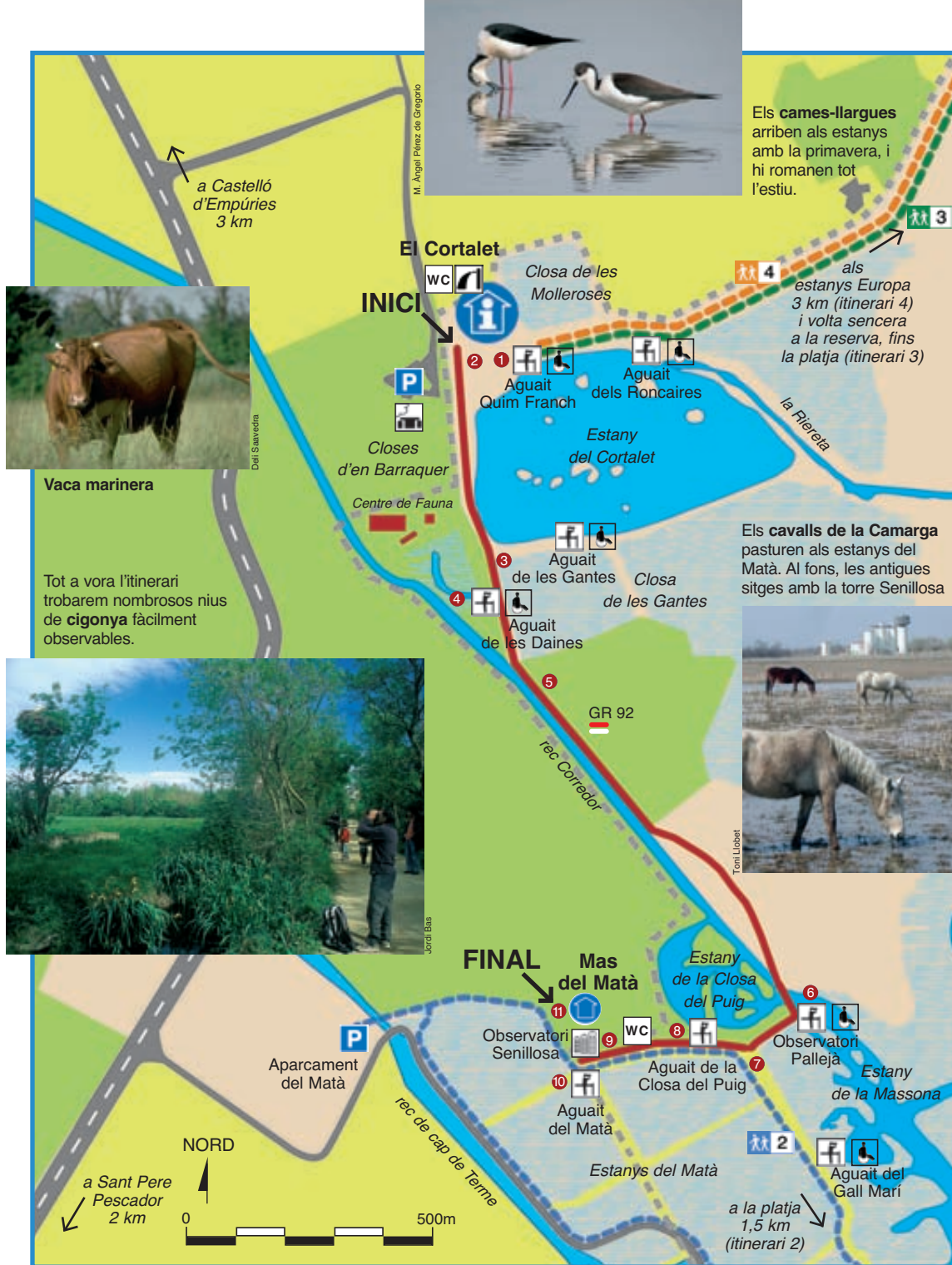
Descripció general de l'itinerari i indicacions:

Aquest és un itinerari breu però intens, que us proporcionarà un tast molt complet, accessible i amè, de bona part dels hàbitats i espècies més emblemàtics del Parc. Tot i ser un recorregut curt, els nombrosos aguait us permetran allargar la visita i observar els molts ocells que troben refugi a la zona durant tot l'any.

- 1 L'itinerari parteix del Cortalet. A 50 metres d'aquí hi ha l'aguait Quim Franch, idoni per observar els ocells de l'estany.
- 2 Novament al Cortalet, prendrem el camí indicat que segueix la direcció del GR92, cap al sud, vora les closes d'en Barraquer.
- 3 Passarem de llarg el Centre de Fauna i arribarem a la bifurcació cap a l'aguait de les Gantes (a mà esquerra), a cent metres d'aquí i també amb excel·lent vista sobre l'estany del Cortalet.
- 4 Seguint l'itinerari arribarem de seguida a l'observatori de les Daines, que permet tenir una visió elevada de la closa del mateix nom i del bosc que l'envolta.
- 5 Un xic més endavant l'itinerari troba el rec Corredor i el segueix paral·lelament, en un tram recte amb closes a banda i banda.
- 6 Arribem a l'observatori Pallejà, també enlairat, amb una excel·lent panoràmica sobre la reserva de les Llaunes i la badia de Roses, i amb la llacuna de la Massona just al davant.
- 7 Un cop creuat el rec Corredor arribarem als estanys del Matà, i trobarem una bifurcació cap a l'esquerra (itinerari 2, fins a la platja, i aguait del Gall Marí, a 300m d'aquí). Seguirem però recte cap a les torres del Matà, amb l'estany a mà esquerra.
- 8 A mà dreta trobarem l'aguait de la Closa del Puig.
- 9 Més endavant arribem al mas Matà, on hi ha unes antigues sitges d'arròs. Dalt d'una d'elles hi ha l'observatori Senillosa, des d'on tenim una panoràmica immillorable de la zona.
- 10 Davant el mas hi ha una bassa amb un pontet que ens permet accedir a l'aguait del Matà.
- 11 Hauréu arribat a la fi de l'itinerari. Podem tornar al Cortalet per on hem vingut, o arribar a l'aparcament del Matà, a cinc minuts d'aquí.

Les **cigonyes** nien entre febrer i juliol, però es poden observar tot l'any a la zona.

Vaca marinera

Tot a vora l'itinerari trobarem nombrosos nius de **cigonya** fàcilment observables.

Jordi Bas

Els **comes-llargues** arriben als estanys amb la primavera, i hi romanen tot l'estiu.

Els **cavalls de la Camarga** pasturen als estanys del Matà. Al fons, les antigues sitges amb la torre Senillosa

Llegenda

- Itinerari 1
- Itinerari 2, del Matà a la platja
- Itinerari 3, volta sencera a la reserva, fins la platja del Matà (tancat del 15/IV al 15/VI)
- Itinerari 4, fins els estanys Europa, accessible amb bicicleta
- Carretera
- Límit de la reserva natural integral
- Observatori
- Accés per a persones amb mobilitat reduïda
- Àrea de lleure i picnic
- Font d'aigua potable
- Centre d'informació

Paisatges

- Estanys, d'aigües permanents, excepte al pic de l'estiu
- Espais inundables, amb aigua només part de l'any
- Sulsures, vegetació de sòls salobres: joncs, salicornia, etc.
- Prats, molts d'ells closos per tanques d'arbres (closos)
- Conreus, depenents de l'anyada i de la humitat del sòl

Bona part dels observatoris i aguait d'aquest itinerari són accessibles per a persones amb mobilitat reduïda. Els plafons indicatius, a més, faciliten la descoberta i interpretació del paisatge i la natura.

Toni Libeet

Panoràmica aèria de l'itinerari, on s'aprecia l'entramat de fileres d'arbres de les closos i la forma sinuosa dels estanys. Al fons, Castelló d'Empúries.

Un camí entre closos, llanes, recs i estanys.

El Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà protegeix un conjunt de paisatges d'una gran diversitat, que podem descobrir en aquest itinerari.

Les closos, prats de pastura humits voltats de recs de drenatge i tancats (closos) per arbres de ribera, són un dels ambients més genuïns i bells de la zona.

Les llanes (nom local de les llacunes litorals), ocupen antics braços de riu, perpendiculars a la línia de costa, entre les desembocadures de la Muga (al nord) i el Fluvià (al sud). L'itinerari ens permet entreveure'n una d'elles -la Massona-, així com admirar el conjunt de l'espai que ocupen, entre sulures, des de l'observatori elevat de la torre Senillosa.

Els recs, com ara el Corredor, que voreja bona part del camí, són d'origen artificial, construïts anys enrera per drenar -assecar- la plana agrícola empordanesa. Això no treu que les seves ribes siguin ombrejat refugi de vida i verd, i que puguin nodrir d'aigua nous estanys i velles llanes, com la pròpia Massona.

La polla blava o gall marí, un dels molts ocells que han retornat als estanys

La singularitat i l'interès d'aquest recorregut, però, rau en molt bona mesura en les infraestructures d'acostament i observació de la natura concebudes paral·lelament al renaixement dels estanys.

Un conjunt d'aguait (terme local per nomenar els observatoris), situats estratègicament, permeten espigar la fauna, sobretot els ocells, sense ser descoberts, i són veritables caixes de sorpreses on val la pena passar-hi llargues, estones.

Sensacions per deixar-se seduir pel paisatge

- La fressa dels ànecs a l'estany del Cortalet a finals d'hivern: els ronc dels roncaires, els xiulets dels xiuladors, el crit aspre dels coll-verds, el rellar dels xarxets...
- L'olor suau de les flors d'arç blanc a finals de març al bosc de ribera de vora el rec Corredor.
- El so del cloqueig de bec de les cigonyes dels nius estant, entre febrer i juny, prop del Cortalet.
- El raucar ronc i potent de les reinetes, gairebé incoherent amb l'elegància i la fragilitat d'aquestes granotetes verdes i brillants, a la vegetació o dins un aguait mateix.
- La satisfacció per haver vingut de molt bon matí un dia de Setmana Santa quan, ja de tornada, topem amb un grup sorollós de visitants que tot just comença la visita...
- L'emoció abans d'obrir la porta d'un aguait, quan intuïm el munt de sorpreses que ens hi esperen!

Quatre estacions... mil descobertes

Primavera

Al març comença la floració de l'arç blanc a vora el camí i a l'abril els arbres reverdegen i torna l'ombra, ara més agraïda, a l'itinerari. Hi ha un esclat de vida arreu: volen els espiadimonis i les papallones, canten els rossinyols, rauquen les granotes verdes i reinetes, les cigonyes coven als seus nius, ben visibles vora el Cortalet.

Els aiguamolls esdevenen refugi imprescindible per als ocells en migració cap al nord. Al març i l'abril, si la Tramuntana "tanca" els Pirineus, els ocells s'aturen als estanys: limícoles de diverses espècies es concentren a les

Els lliris grocs, que floreixen al mes d'abril, espurnegen els recs de vora l'itinerari.

Ànecs coll-verds

aigües poc fondes dels estanys del Matà i del Cortalet, així com ardèides, ànecs, moixons... En un sol dia es pot observar més d'un centenar d'espècies d'ocells.

Estiu

A mesura que l'estiu avança l'esclat de vida primaveral es va apagant. És moment de visitar l'itinerari a primera i darrera hora del dia, per evitar la calor que esclafa l'activitat biològica. Els aiguamolls i l'aigua són en aquest moment més que en cap altre recer de vida: es veuen exemplars joves d'ànecs, fotges, polles d'aigua, cames-llargues, cigonyes...

El llangardaix verd o lluet s'amaga entre la vegetació de vora l'itinerari.

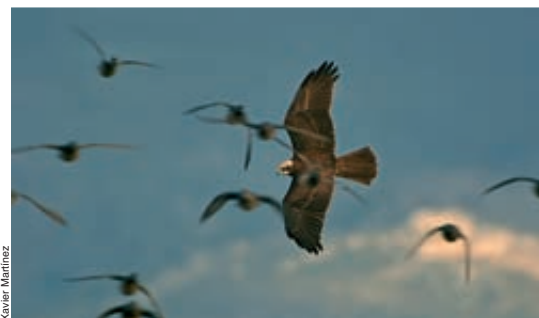
També les petites daines es passegen amb les seves mares i es remullen a les aigües de l'estany del Cortalet. En aquests temps els estanys i les llacunes es van eixugant, i els ocells pescadors, agrons, bernats, martinets i cigonyes, s'afanyen a capturar els peixos, concentrats als darrers bassiols. En ple estiu arriben els primers migradors del nord, sobretot ocells limícoles.

Natura a descobrir:

- **Flamencs**, com altres grans camallargs (bernats, capons), poden aparèixer tot l'any, en petits grups
- **Becadells**, menuts ocells limícoles bruns i de bec llarg, freqüents sobretot a l'hivern
- **Gavines**, poden formar estols importants, a l'hivern i en temps de pas. El gavià argentat pot criar a la zona.
- **Oca vulgar**, apareix en petits grups, sobretot a l'hivern
- **Anàtides**, presents tot l'any, a l'hivern fan estols de centenars d'individus i espècies diverses
- **Polla blava**, el "gall marí", de bec roig intens, s'amaga prop de les balques, de les quals s'alimenta
- **Limícoles**, nombroses espècies visiten les aigües somes a l'estiu, inici de tardor i primavera, en pas migratori
- **Corbmarins**, ocells pescadors grans i foscos, s'aturen dalt els arbres i llocs destacats
- **Ànec roncaire**, símbol del Parc, visible a zones d'aigües somes sobretot entre març i abril
- **Ànecs cabussadors**, presents sobretot a l'hivern, a zones d'aigües fondes
- **Arpella**, el gran ocell rapinyaire dels aiguamolls, plana sobre estanys i canyissars
- **Daines**, poden aparèixer a qualsevol indret, i formen ramades de diversos exemplars
- **Lliri groc**, les seves fulles verdes com llances apareixen a la fi de l'hivern i les flors grogues, a l'abril
- **Vaca marinera**, raça autòctona en recuperació, pastura les closos i manté el paisatge obert
- **Cames-llargues**, arriben a la primavera i ocupen les aigües somes, on fa el niu
- **Plantes de sotabosc**, pròpies del bosc mediterrani, apareixen vora el camí: arç, galzeran, aladern...
- **Blauet**, bellíssim ocell que espia les seves preses des d'un posader a vora l'aigua.
- **Fredelugues**, presents a l'hivern als camps i llocs inundats, de vegades en estols de centenars
- **Llangardaix verd**, típic de bosquines humides de muntanya, sobreviu de forma relictual a les closos
- **Cigonyes**, ocells emblemàtics que fan niu a llocs elevats a les closos. N'hi ha tot l'any
- **Cabusset**, ocell cabussador menut i inquiet, cria als estanys i és present tot l'any
- **Agró roig**, present a la primavera i l'estiu, nia als canyissars i pesca als estanys
- **Esplugabous**, blanc i de bec groc, freqüenta conreus, zones inundades i sovinteja el bestiar
- **Fotja**, negra amb bec blanc. Cria als estanys i a l'hivern s'hi afegeixen exemplars hivernants
- **Oms**, arbres imponents típics de les tanques arbrades de les closos
- **Rossinyol bord**, menut ocell bru, que emet el seu cant característic amagat a les bardisses i canyissars

Tardor

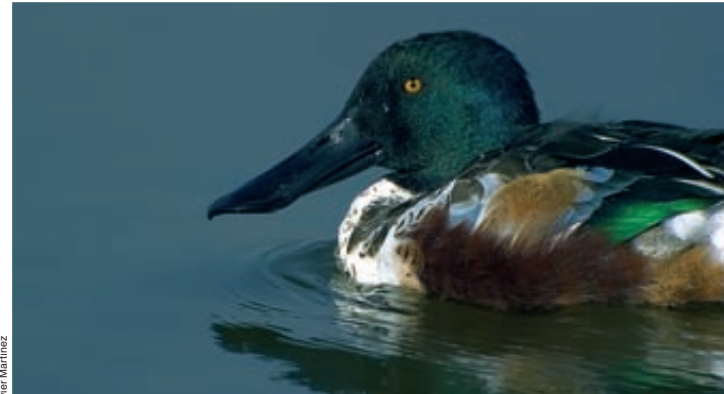
Marxen els ocells nidificants. Al principi de l'estació abunden els limícoles, ara de pas, sobretot allà on l'aigua és soma, com ara als estanys del Matà. Amb les pluges, els estanys s'omplen d'aigua i arriben els ocells aquàtics del nord. Les daines estan en zel, i es veuen mascles de banyam imponent.

Xavier Martínez

Les arpelles es fan més abundants quan arriba la tardor, ja que a banda dels exemplars joves nascuts aquell any, s'afegeixen ocells migradors, sobretot femelles. Segueixen caçant sobre els estanys, ara amb els canyissars ja secs, esgrogueïts.

D'entre la multitud d'espècies d'ànecs presents a l'hivern a l'estany del Cortalet i a la Massona, l'ànec cullerot és un dels més vistosos i abundants. També són presents en bon nombre coll-verds i xarxets, així com xiulaires, grisets, cua-llargs i ànecs blancs. Al març arriben els ànecs roncaires símbol del Parc.

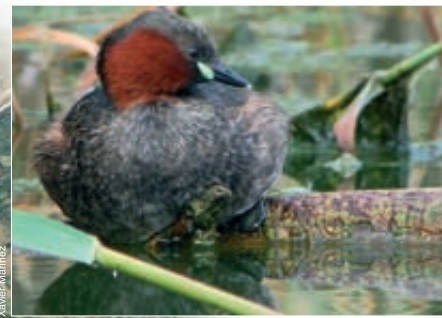

Xavier Martínez

Fotja vulgar alçant el vol

El cabusset fa el niu als estanys fins ben entrat l'estiu.

Xavier Martínez

La sarrissa creix prop del camí a la part central de l'itinerari. A l'estiu és especialment visible.

Hivern

El bosc de ribera es despulla del tot, sembla buit i es fa transparent. Les fredelugues i els becadells visiten les closos inundades i els estanys, i moltes cigonyes es queden a passar l'hivern, també. L'estany del Cortalet s'omple a vessar d'ànecs d'un munt d'espècies, també d'algunes oques, gavines, bernats pescaires i sovint de grups de flamencs i alguns capons reials, a finals d'hivern.